

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2026-2-114-119>

 <https://orcid.org/0000-0002-2423-1343>

АЛЕНДАРЬ Надія

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

 alendar.n@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-5247-7439>

СЕМЕНОВА Наталія

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

 natsemenova@ukr.net

УДК 373.2:37.018.1(045)

**РОЛЬ ПАРТНЕРСТВА МІЖ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА РОДИНОЮ
У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

У статті розглянуто проблему формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку в контексті партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти та родини.

Актуальність дослідження зумовлено зростанням ролі фінансової грамотності як складової життєвої компетентності особистості в сучасних соціально-економічних умовах, а також необхідністю її цілеспрямованого формування з раннього віку. Обґрунтовано, що дошкільний вік є сенситивним періодом для засвоєння базових економічних уявлень, формування ціннісного ставлення до матеріальних ресурсів та розвитку первинних навичок фінансово доцільної поведінки.

Проаналізовано нормативно-правові та програмно-методичні документи. Визначено, що фінансова компетентність дітей дошкільного віку має інтегрований характер і охоплює когнітивний, діяльнісний та ціннісно-мотиваційний компоненти, що реалізуються через різні види дитячої діяльності, передусім ігрову.

Особливу увагу приділено ролі родини як провідного інституту соціалізації, у межах якого формуються первинні моделі фінансової поведінки дитини.

Доведено, що ефективність формування фінансової грамотності значною мірою залежить від узгодженості виховних впливів сім'ї та закладу дошкільної освіти. У зв'язку з цим обґрунтовано необхідність організації партнерської взаємодії між педагогами та батьками, яка передбачає спільне визначення цілей фінансового виховання, координацію змісту освітньої діяльності, а також створення умов для практичного застосування дітьми набутих знань і навичок у повсякденному житті.

Визначено основні напрями реалізації партнерства, зокрема підвищення фінансової компетентності батьків, залучення родин до спільної освітньо-практичної діяльності, використання ігрових і проектних методів навчання, а також створення відповідного предметно-розвивального середовища як у закладі освіти, так і в сім'ї.

Зроблено висновок, що інтеграція зусиль закладу дошкільної освіти та родини є необхідною умовою формування основ фінансової культури дитини, розвитку її відповідальної економічної поведінки та успішної соціалізації.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти; родина; дитина дошкільного віку; фінансова грамотність.

Постановка проблеми. У сучасних умовах соціально-економічного розвитку суспільства особливої значущості набуває проблема формування фінансової грамотності як складової життєвої компетентності особистості. Здатність орієнтуватися у фінансових питаннях, раціонально використовувати ресурси, планувати витрати та заощадження розглядається як необхідна передумова успішної соціалізації особистості.

Особливого значення набуває формування основ фінансової грамотності у дітей старшого дошкільного віку, який є сенситивним періодом для засвоєння базових економічних уявлень, норм і моделей поведінки. У цей віковий період закладаються первинні уявлення про гроші, працю, споживання, цінність матеріальних благ, що в подальшому визначає фінансову поведінку особистості.

Ефективність означеного процесу значною мірою залежить від узгодженості впливів основних інститутів соціалізації дитини – закладу дошкільної освіти та родини. Родина виступає первинним середовищем формування економічного досвіду дитини, тоді як заклад дошкільної освіти забезпечує цілеспрямований педагогічний супровід, систематизацію знань і розвиток відповідних умінь та навичок. Водночас саме партнерська взаємодія між педагогами і

батьками створює умови для цілісного й послідовного формування фінансової грамотності дітей.

Незважаючи на зростання наукового інтересу до проблеми фінансової освіти, питання організації ефективного партнерства між закладом дошкільної освіти та родиною у формуванні фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку залишається недостатньо розробленим у теоретичному та практичному аспектах. Це зумовлює необхідність подальших наукових пошуків, спрямованих на обґрунтування змісту, форм і методів такої взаємодії.

Мета статті. Теоретично обґрунтувати та проаналізувати роль партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти і родини у формуванні фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку та окреслити умови її ефективної реалізації в сучасному освітньому просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній системі дошкільної освіти формування фінансової грамотності дітей реалізується в межах варіативного освітнього напрямку «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність». Відповідно до положень Базового компонента дошкільної освіти, сформованість соціальної компетентності та основ фінансової грамотності передбачає здатність дитини усвідомлювати власну ідентичність і будувати ефективну взаємодію з іншими. Це, своєю чергою, сприяє засвоєнню дитиною уявлень про права й обов'язки, формуванню навичок планування бюджету, раціонального використання ресурсів, заощадження, оцінювання наявних можливостей, а також розвитку лідерських якостей (Базовий компонент ДО, 2021, с. 29).

Реалізація означеного напрямку передбачає комплексне формування у дітей старшого дошкільного віку емоційно-ціннісного ставлення, системи знань і практичних умінь у сфері фінансової діяльності. Зокрема, йдеться про розвиток інтересу до світу фінансів, прийняття цінностей ощадливості, відповідальності та бережливого ставлення до ресурсів; формування уявлень про сімейний бюджет, заощадження, витрати, грошові одиниці та їх походження, а також розуміння взаємозв'язку «доходи – витрати – заощадження». Практичний компонент охоплює залучення дітей до елементарного планування сімейного бюджету, формування економічно доцільної поведінки, культури споживання, здатності здійснювати вибір між витрачанням і заощадженням, а також набуття досвіду самостійних дрібних фінансових операцій.

Важливо підкреслити, що формування фінансової грамотності здійснюється інтегровано в різних видах діяльності дітей, зокрема предметно-практичній, господарсько-побутовій, ігровій (у тому числі дидактичних іграх із правилами), комунікативній та пізнавальній.

В контексті дослідження проблеми формування фінансової компетентності дітей дошкільного віку варто звернути увагу на Рамку фінансових компетентностей дітей та молоді України (Рамка фінкомпетентностей, 2022). Це нормативно-методичний документ, який визначає змістові орієнтири, структурні компоненти та очікувані результати формування фінансової грамотності на різних рівнях освіти, зокрема на етапі дошкільного дитинства. Концептуально документ ґрунтується на компетентнісному підході, відповідно до якого фінансова грамотність розглядається як інтегрована характеристика особистості, що поєднує когнітивний (знання та розуміння), діяльнісний (уміння, навички, поведінка) та ціннісно-мотиваційний компоненти.

У межах дошкільної освіти фінансова компетентність трактується як сукупність елементарних уявлень, навичок і ставлень, що відповідають віковим особливостям дітей. Зміст документа орієнтований на формування базових економічних понять, зокрема розуміння сутності грошей як засобу обміну, розрізнення товарів і послуг, усвідомлення обмеженості ресурсів, а також первинну орієнтацію в категоріях «дешево – дороге». Водночас значна увага приділяється формуванню практичних умінь, зокрема участі у здійсненні елементарних покупок (за підтримки дорослого), дотриманню послідовності дій під час купівлі, визначенню пріоритетності потреб, що сприяє розвитку фінансово доцільної поведінки.

Структурно зміст фінансової компетентності представлено через низку взаємопов'язаних змістових блоків: «платежі та покупки», «ціни», «фінансові документи», «планування та управління фінансами». Кожен із них має чітко визначені результати навчання для відповідного вікового етапу. Так, у межах дошкільного рівня передбачається формування уявлень про процес купівлі, значення ціни, необхідність отримання чека як підтвердження покупки, а також розвиток елементарних навичок планування витрат і заощадження (наприклад, використання скарбнички). Важливою характеристикою документа є забезпечення наступності змісту фінансової освіти, що виявляється у поступовому ускладненні знань і навичок на кожному наступному рівні освіти.

Особливе значення у документі надається діяльнісному підходу, відповідно до якого формування фінансової компетентності відбувається через активну участь дитини в різних видах діяльності. Для дітей дошкільного віку провідною є ігрова діяльність, зокрема сюжетно-рольові ігри економічного змісту («магазин», «банк»), а також залучення до повсякденних побутових ситуацій, що моделюють реальні фінансові відносини. Такий підхід забезпечує практичну спрямованість навчання та відповідає психологічним особливостям розвитку дітей цього віку.

Аналіз змісту документа також дає підстави стверджувати, що важлива роль у формуванні фінансової компетентності відводиться сім'ї як первинному середовищу соціалізації дитини. Це опосередковано підтверджується орієнтацією на такі результати, як участь дитини у плануванні покупок, спостереження за фінансовою поведінкою дорослих, залучення до практик заощадження та витрачання коштів. Відтак ефективність формування фінансової грамотності значною мірою залежить від узгодженості впливів закладу дошкільної освіти та родини.

Водночас слід зазначити, що документ, попри свою системність і структурованість, недостатньо конкретизує педагогічні механізми реалізації визначених положень, зокрема форми й методи організації взаємодії з батьками, що ускладнює їх практичне впровадження в діяльність закладів дошкільної освіти.

В контексті нашого дослідження нами проаналізовано Національну стратегію розвитку фінансової грамотності до 2030 року (Нацстратегія розвитку фінграмотності, 2024). Цей документ визначає фінансову грамотність як одну з ключових життєвих компетентностей особистості, що забезпечує її здатність до прийняття обґрунтованих фінансових рішень і досягнення фінансового добробуту. У документі фінансова грамотність трактується як інтегрована характеристика, що охоплює сукупність знань, умінь, навичок, установок і моделей поведінки, необхідних для ефективного управління особистими фінансами.

Концептуальні положення Стратегії ґрунтуються на компетентнісному підході, відповідно до якого фінансова грамотність розглядається як складова фінансової культури особистості. Формування фінансової культури, у свою чергу, залежить від соціального середовища, ціннісних орієнтацій, норм поведінки та комунікативних практик, що визначають ставлення людини до фінансових рішень і практик повсякденного життя. Такий підхід дозволяє інте-

ретувати фінансову компетентність як результат тривалого процесу соціалізації, що розпочинається ще в ранньому дитинстві.

Особливу увагу в документі приділено ідеї безперервності фінансової освіти. Наголошується, що формування фінансових знань, умінь і навичок має здійснюватися системно та охоплювати всі вікові групи населення, починаючи з дошкільного віку. Водночас підкреслюється значущість практичної складової навчання, яка забезпечує закріплення теоретичних знань через їх застосування у повсякденній діяльності.

У контексті формування фінансової компетентності дітей дошкільного віку важливим є положення про визначальну роль соціального оточення. Стратегія акцентує, що фінансові установки, моделі поведінки та ставлення до грошей формуються під впливом сім'ї, найближчого соціального середовища, а також освітніх інституцій. Це свідчить про необхідність узгодженої взаємодії закладів дошкільної освіти та родини як ключової умови ефективного формування основ фінансової культури дитини.

Важливим аспектом є також урахування сучасних соціально-економічних викликів, зокрема умов воєнного стану, які підвищують фінансову вразливість населення та актуалізують потребу у формуванні навичок раціонального управління ресурсами з раннього віку. У цьому контексті дошкільний період набуває особливого значення як сенситивний етап розвитку особистості, у межах якого закладаються основи відповідальної фінансової поведінки.

У посібнику з Фінансової грамотності за редакцією проф. Т. Смовженко (Смовженко, 2013) значна увага приділена формуванню фінансової компетентності особистості через засвоєння базових економічних знань, розвиток навичок управління коштами та формування відповідального ставлення до фінансових ресурсів. Автори наголошують, що гроші є не лише засобом обміну, а й важливим інструментом економічної діяльності людини. Розглядаються поняття купівельної спроможності, інфляції, заощаджень, депозитів, електронних грошей та інших сучасних форм фінансових ресурсів. Це сприяє формуванню у дітей уявлень про раціональне використання грошей та необхідність фінансового планування. Окрему увагу приділено питанням сімейного бюджету та джерелам доходів сім'ї. Автори характеризують види доходів, механізми їх формування та значення фінансової стабільності родини. Розкрито роль праці, активів, соціальних виплат та інвестицій у забезпеченні добробуту сім'ї, що сприяє розвитку економічного мислення та фінансової культури.

Однак аналіз практики свідчить, що взаємодія між закладом дошкільної освіти та родиною у цьому напрямі нерідко має фрагментарний і несистемний характер. Це зумовлює необхідність наукового обґрунтування педагогічних умов, змісту, форм і методів ефективного партнерства між педагогами та батьками.

У парціальній програмі «Мої перші гроші: парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових компетентностей у дітей старшого дошкільного віку» (Ролік та ін., 2024) наголошується, що ефективність формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку забезпечується за умови узгодженої та цілеспрямованої взаємодії закладу дошкільної освіти і родини. Така взаємодія має ґрунтуватися на засадах партнерства, у межах якого формується ціннісне ставлення дитини до грошей, демонструються позитивні зразки фінансової поведінки та створюються умови для практичного застосування набутих знань. При цьому родина розглядається як провідний суб'єкт фінансового виховання, тоді як педагог виступає організатором, координатором і консультантом батьків.

У програмі чітко окреслено роль родини у формуванні фінансових компетентностей, що реалізується через:

- залучення батьків до пояснення походження грошей та сімейного бюджету;
- організацію спільних покупок із наданням дитині обмеженої фінансової самостійності;
- ведення сімейних розмов про потреби й бажання;
- створення та використання домашньої скарбнички;
- спільну участь у соціально значущих і благодійних ініціативах (Ролік та ін., 2024, с. 27–29).

З огляду на зазначене, сучасний заклад дошкільної освіти має вибудовувати освітній процес на засадах партнерської взаємодії з родинами вихованців. У цьому контексті заклад дошкільної освіти виступає ініціатором і організатором різних форм співпраці з батьками, зокрема через проведення ігрових занять, реалізацію спільних проєктів, організацію тематичних виставок і майстер-класів, що сприяє педагогізації сімейного досвіду у сфері фінансового виховання.

У сучасному цифровому світі є багато платформ та ресурсів, де педагоги та батьки можуть поповнити свої знання з фінансової грамотності. Прикладом такої платформи є НУМО – сучасна цифрова освітня екосистема, спрямована на забезпечення всебічного розвитку дітей дошкільного віку

(НУМО, 2026). Ресурс створено за підтримки Міністерства освіти і науки України та Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Основною метою платформи є надання батькам, педагогам і опікунам науково обґрунтованих та практично орієнтованих матеріалів для підтримки розвитку дошкільників у різних освітніх напрямках.

У контексті формування фінансової грамотності платформа пропонує матеріал «Соціально-фінансова грамотність: основи для старших дошкільників», у якому розкрито специфіку фінансового виховання дітей віком 5–6(7) років. Зміст матеріалу зорієнтований на формування базових економічних уявлень та первинного досвіду соціально-фінансової поведінки дітей через ігрову та практичну діяльність, без акцентування на опануванні складних фінансово-економічних понять.

Концепція платформи НУМО визначає батьків як ключових суб'єктів процесу формування фінансової компетентності дошкільників. Наголошується, що приклад родини є визначальним чинником розвитку в дітей навичок ощадливості, відповідального та раціонального ставлення до грошей і ресурсів. Зокрема, батькам рекомендується систематично залучати дітей до повсякденних життєвих ситуацій, пов'язаних із здійсненням покупок, плануванням витрат, обговоренням потреб і бажань, а також ощадливим використанням матеріальних і природних ресурсів.

Важливим методичним підходом, реалізованим на платформі, є технологія «Економічний ігроленд», що передбачає навчання дітей через ігрову діяльність, сюжетно-рольові ігри, економічні квести, мініекскурсії та моделювання життєвих ситуацій. Для батьків запропоновано низку практичних форм взаємодії з дітьми, зокрема організацію ігор типу «магазин», «банк», «кафе», заохочення до обміну іграшками, виготовлення нових предметів із використаних матеріалів, а також формування навичок економічного використання води, електроенергії, речей та іграшок.

Позитивною особливістю платформи НУМО є її виражена практична спрямованість. Матеріали подано в доступній для широкого кола батьків формі – у вигляді рекомендацій, ігор, вправ і життєвих прикладів. Такий підхід сприяє формуванню в дітей не лише елементарних фінансових знань, а й соціальної відповідальності, працелюбності та здатності приймати прості економічно доцільні рішення. Платформу НУМО можна розглядати як ефективний ресурс для батьків у сфері формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку, оскільки вона поєднує сучасні педагогічні

підходи, ігрові методи навчання та орієнтацію на партнерську взаємодію родини й закладу дошкільної освіти.

Отже, ефективна взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у формуванні фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку передбачає узгодженість цілей, змісту та очікуваних результатів фінансового виховання. Це зумовлює необхідність формування у педагогів і батьків спільного розуміння сутності фінансово відповідальної поведінки дитини, орієнтації на виховання бережливості, відповідальності, поміркованості та усвідомленого ставлення до матеріальних і нематеріальних ресурсів. Важливим є також уникнення суперечливих виховних впливів, зокрема розбіжностей між декларованими цінностями ощадливості у закладі освіти та практиками споживацької поведінки в сімейному середовищі.

Інтеграція змісту фінансового виховання в освітнє і сімейне середовище дитини забезпечується шляхом послідовного продовження та закріплення набутих у закладі дошкільної освіти знань, умінь і навичок у повсякденній життєдіяльності родини, що сприяє їх практичному застосуванню та усвідомленню.

Підвищення фінансової компетентності батьків виступає важливою умовою ефективності означеного процесу та передбачає їх інформування щодо вікових особливостей сприйняття фінансових понять дітьми, надання методичних рекомендацій з організації доступної фінансової діяльності, а також формування усвідомлення ролі дорослого як зразка фінансової поведінки. У цьому контексті заклад дошкільної освіти виконує консультативну, координаційну та просвітницьку функції.

Планування фінансової діяльності родини неможливе без чіткого визначення фінансових цілей, які мають бути конкретними, реалістичними та вимірюваними. Залежно від часової перспективи виокремлюють короткострокові цілі, розраховані на день, тиждень, місяць або рік, а також довгострокові орієнтири, реалізація яких передбачає тривалий часовий період. Визначення та конкретизація фінансових цілей сприяє підвищенню рівня усвідомленості фінансової поведінки, формуванню відповідального ставлення до використання ресурсів та забезпеченню фінансового добробуту й стабільності сім'ї у довгостроковій перспективі.

Розвиток фінансово відповідальної поведінки дітей та батьків забезпечується за умови систематичного залучення родин до спільної освітньо-практичної діяльності, зокрема реалізації проєктів, спрямованих на планування витрат і заощаджень, органі-

зації сімейних ігор фінансового змісту, участі в благодійних і соціально значущих ініціативах, а також обговорення фінансових ситуацій з позицій доцільності та морально-етичних норм.

Важливою складовою є створення відповідного предметно-ігрового та соціального середовища як у закладі дошкільної освіти, так і в сім'ї, що стимулює формування фінансово грамотної поведінки дитини. Йдеться про організацію ігрових осередків («магазин», «банк», «майстерня»), використання дидактичних матеріалів фінансового спрямування, запровадження елементів домашньої фінансової практики (скарбнички, умовні бюджети, «календарі бажань»). Таке середовище має сприяти розвитку самостійності дитини, здатності до вибору та формуванню відповідальності за прийняті рішення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, формування фінансової грамотності дітей старшого дошкільного віку є важливою складовою сучасної дошкільної освіти та необхідною передумовою успішної соціалізації особистості. Аналіз нормативно-правових, програмно-методичних і наукових джерел засвідчив, що фінансова компетентність дошкільників має інтегрований характер і охоплює систему знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій та моделей поведінки, які формуються у процесі різних видів діяльності, передусім ігрової та практичної.

Доведено, що провідну роль у формуванні первинного фінансового досвіду дитини відіграє родина як основне середовище соціалізації, у межах якого закладаються базові уявлення про працю, гроші, заощадження, потреби та способи використання ресурсів. Водночас ефективність фінансового виховання значною мірою залежить від узгодженості виховних впливів закладу дошкільної освіти та сім'ї, що зумовлює необхідність організації партнерської взаємодії між педагогами та батьками.

Встановлено, що ефективне партнерство передбачає спільне визначення цілей фінансового виховання, координацію змісту освітньої діяльності, підвищення фінансової компетентності батьків, створення предметно-ігрового середовища фінансового спрямування, а також залучення дітей до практичної діяльності, пов'язаної з плануванням витрат, заощадженням, здійсненням елементарних покупок та прийняттям простих фінансових рішень. Важливу роль у цьому процесі відіграють сучасні освітні ресурси та цифрові платформи, які забезпечують методичну підтримку педагогів і батьків.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробленні та експери-

ментальній перевірці педагогічних технологій партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти й родини у формуванні фінансової грамотності дітей, визначенні критеріїв і показників сформованості фінансової компетентності дошкільників, а також у вивченні можливостей використання цифрових освітніх ресурсів та інтерактивних методів навчання у процесі фінансового виховання дітей дошкільного віку.

Список бібліографічних посилань

- Базовий компонент ДО, 2021 – Базовий компонент дошкільної освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
- Гресь, 2024 – Гресь, А. (2024) Фінансова грамотність для дітей. 5–7 років. Перший крок до мільйона. Київ: Основа. 48 с.
- Нацстратегія розвитку фінграмотності, 2024 – Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року (2024). *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy>.
- НБУ, 2026 – Національний банк України. URL: <https://www.bank.gov.ua>.
- НУМО, 2026 – НУМО цифрова екосистема для розвитку дошкільнят. *НУМО. Платформа розвитку дошкільнят*. URL: <https://numo.mon.gov.ua/>.
- Остапів, 2020 – Остапів, Л. (2020) *Малюк та бюджет. Як українським батькам виховувати фінансово успішних дітей*. Київ: Yakaboo Publishing. 224 с.
- Рамка фінкомпетентностей, 2022 – Рамка фінансових компетентностей дітей та молоді України (2022). 43 с. URL: https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/Ukraine_Financial_Competence_Framework_Adults.pdf.
- Ролік та ін., 2024 – Ролік, В., Гавриш, Н., Косенчук, О., Піроженко, Т. (2024). *Мої перші гроші: парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та*

- формування фінансових компетентностей у дітей старшого дошкільного віку. Київ. 45 с.
- Смозженко, 2013 – Смозженко, Т.С. (Ред.). (2013) *Фінансова грамотність*. 2-ге вид., випр. і доп. Київ. 311 с.
- Центр «Талан», 2026 – Центр фінансових знань «Талан». URL: <https://talan.bank.gov.ua/>.

References

- Basic component of preschool education: approved by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated January 12, 2021 No. 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf. [in Ukr.].
- Gres, A. (2024) *Financial literacy for children. 5–7 years old. The first step to a million*. Kyiv: Osнова. 48 p. [in Ukr.].
- National Strategy for the Development of Financial Literacy until 2030 (2024). *National Bank of Ukraine*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy>. [in Ukr.].
- National Bank of Ukraine. URL: <https://www.bank.gov.ua>. [in Ukr.].
- NUMO digital ecosystem for the development of preschoolers. *NUMO. Platform for the development of preschoolers*. URL: <https://numo.mon.gov.ua/>. [in Ukr.].
- Ostapiv, L. (2020) *Baby and the Budget. How Ukrainian Parents Can Raise Financially Successful Children*. Kyiv: Yakaboo Publishing. 224 p. [in Ukr.].
- Financial Competencies Framework for Children and Youth of Ukraine (2022). 43 p. URL: https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/Ukraine_Financial_Competence_Framework_Adults.pdf. [in Ukr.].
- Rolik, V., Gavrish, N., Kosenchuk, O., Pirozhenko, T. (2024). *My first money: a partial program for the development of financial literacy and the formation of financial competencies in children of senior preschool age*. Kyiv. 45 p. [in Ukr.].
- Smovzhenko, T.S. (Ed.). (2013) *Financial Literacy*. 2nd ed., revised and supplemented. Kyiv. 311 p. [in Ukr.]. *Financial Knowledge Center "Talan"*. URL: <https://talan.bank.gov.ua/>. [in Ukr.].

ALENDAR Nadiia

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Lesya Ukrainka Volyn National University

SEMENOVA Nataliia

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Lesya Ukrainka Volyn National University

THE ROLE OF PARTNERSHIP BETWEEN PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTION AND FAMILY IN FORMING FINANCIAL LITERACY OF CHILDREN OF SENIOR PRESCHOOL AGE

Summary. *The article considers the problem of forming financial literacy of children of senior preschool age in the context of partnership interaction between a preschool educational institution and a family. The relevance of the study is due to the increasing role of financial literacy as a component of a person's life competence in modern socio-economic conditions, as well as the need for its purposeful formation from an early age. It is substantiated that preschool age is a sensitive period for mastering basic economic concepts, forming a value attitude towards material resources and developing primary skills of financially appropriate behavior.*

The normative and legal and program-methodical documents are analyzed. It is determined that the financial competence of preschool children is of an integrated nature and includes cognitive, activity and value-motivational components that are implemented through various types of children's activities, primarily play.

Special attention is paid to the role of the family as the leading institution of socialization, within which the primary models of a child's financial behavior are formed. It is proven that the effectiveness of the formation of financial literacy largely depends on the consistency of the educational influences of the family and the preschool

educational institution. In this regard, the need to organize partnership interaction between teachers and parents is substantiated, which involves jointly defining the goals of financial education, coordinating the content of educational activities, as well as creating conditions for the practical application of acquired knowledge and skills by children in everyday life.

The main directions of partnership implementation are determined, in particular, increasing the financial competence of parents, involving families in joint educational and practical activities, using game and project teaching methods, as well as creating an appropriate subject-developmental environment both in the educational institution and in the family. It is concluded that the integration of the efforts of the preschool educational institution and the family is a necessary condition for forming the foundations of the child's financial culture, developing his responsible economic behavior and successful socialization.

Keywords: preschool educational institution; family; preschool child; financial literacy.

Одержано редакцією 15.04.2026
Прийнято до публікації 08.04.2026